

EL COL·LECCIONISME DE TEMÀTICA TERRASSENCA(155)
TÈXTIL (61). ELS BADIELLA (4). Branca Emili Badiella Ribas (2)

La Primera Guerra Mundial va ser tan beneficiosa per a Badiella i Soler que, en acabar l'exercici de 1918, els dos socis, de forma amistosa, es van voler separar. Badiella va quedar-se la indústria de pentinatge, que, amb una secció nova de rentatge de llanes, giraria amb el seu nom complet, **Emili Badiella Ribas**, mentre que Soler va continuar el comerç de llanes i pentinats. Segons el testimoni d'un amic ja traspasat que havia estat l'home de confiança de Corbera, Soler i Badiella, en dissoldre la seva societat, els van tocar a cadascun d'ells set milions de pessetes. Això ens pot donar una idea dels grans beneficis que la guerra va proporcionar als industrials llaners, que, en bastants casos, van ser l'origen de les fortunes de fabricants terrassencs,

Fill d'Emili Badiella Ribas

Pentinatge de llanes

Filatura de llana cardada

Elies Badiella fou un dels pocs industrials amb la raó social en català

malgrat que després la crisi de la postguerra va provocar, també per a bastants d'ells, quantioses pèrdues, com va ser el cas d'Emili Soler, afectat per la caiguda dels preus de la llana,

Badiella resistí millor la crisi i fins i tot va expansionar el 1925 el negoci instal·lant una filatura de carda. Va participar en l'Exposició Internacional de Barcelona de 1929, i el 1930, traslladà la indústria des del Vapor Aymerich i Amat fins a les naus del Vapor Monset, que havia deixat lliures la SAPHIL, i va ocupar tot el vapor. Emili Badiella havia atorgat poders el 6 de març de 1920 a la seva muller, Teresa Carné i Martí, amb qui s'havia casat l'abril de 1900, i al seu fill Elies conjuntament amb Francesc Dalmases i Palau.

El 1929 la indústria donava feina a un centenar de persones i tres anys més tard ja sobrepassava les 150. Emili Badiella va morir el 4 d'octubre de 1929 a l'edat de 54 anys. El seu fill, Elies Badiella i Carné, que el succeí en el negoci adoptà el febrer de 1933 el nom comercial de **Fill d'Emili Badiella Ribas**. Elies Badiella s'havia casat el juny de 1924 amb Maria Bosch i Sanyè, filla de l'industrial de gènere de punt Miquel Bosch i Vilar i de Josepa Sanyè i Roqué, d'una família d'industrials del mateix ram que ja vam estudiar en les separates 115 i 116. Elies Badiella conferí poders comercials a la seva muller i els renovà a Francesc Dalmases. Tant Elies Badiella com Dalmases eren fermes catalanistes. Ambdós estaven afiliats al Centre Catalanista Republicà

de Terrassa, entitat adherida a Acció Catalana. Dalmases fins i tot va presidir-lo des del juny de 1931 fins al febrer de 1932.

Elies Badiella

En esclatar la Guerra Civil es va crear un Comitè de Control fins que el 2 de febrer de 1937, d'acord amb el Decret de col·lectivitzacions de la Generalitat, fou substituït pel Consell d'Empresa, del qual formaven part, entre altres, Francesc Dalmases i Francesc Aura i Lluís. El 19 de març següent es legalitzà l'empresa amb la raó social **Fill d'Emili Badiella Ribas, EC**. Baptista Pepió i Pascual va ser-ne elegit director, i d'interventor de la Generalitat fou nomenat Josep Preixens i Rius, que exercí el càrrec fins al 23 de maig de 1938, quan, en ser mobilitzat, fou substituït per Josep Ubach. Aquest any es

creà una Comissió de Compres amb l'única i obsessiva finalitat d'aconseguir subsistències per al personal.

Un cop acabada la guerra, es reprèn un cicle favorable. El 1956 els treballadors de cal Badiella superaven els 200. El 28 de desembre de 1957 la filatura va formalitzar anteriors pactes privats i va separar-se del pentinatge; així es va constituir una societat anònima amb la raó social **Sociedad Anónima Hilaturas Badiella**, per contracció SAHILBA, amb un capital de 5.000.000 de pessetes. Elies Badiella, principal accionista, fou nomenat president del Consell d'Administració, i el seu fill Emili, secretari. Els altres dos accionistes, Francesc Aura i Cardús i Francesc Dalmases, foren nomenats administradors gerents. Només dos anys després, però, Aura sortiria de Badiella per establir-se pel seu compte.

La situació de les fàbriques Badiella, en plena rambla, va resultar molt perjudicada en la riuada de la nit del 25 de setembre de 1962. Les pèrdues en els edificis, la maquinària i les matèries van ser valorades en 10 milions de pessetes en la filatura i quasi 22 milions en els pentinatges. L'1 de gener de 1973 els pentinatges van adoptar la forma jurídica de societat anònima i es van transformar en **Pentinatges Badiella, SA**. El 1983 els Badiella van comprar el Vapor Monset on estaven instal·lats. El 1993 el vendrien a Caixa d'Estalvis de Terrassa. El 29 de juny de 1990 un incendi va destruir bona part dels pentinatges, que ja no tornarien a arrencar. SAHILBA, amb uns 90 treballadors va continuar fins al 1996, en què es va acordar una separació patrimonial. D'una banda, la filatura d'estam de F. Oliu, participada per Elies Badiella i gestionada pel grup Badiella des de la seva transformació en Oliu, SA, el 1969, va ser continuada per Filatures Viladecavalls, SA (FILVISA), que suspendria pagaments i tancaria finalment el juliol del 2005; i d'altra banda la filatura de carda va ser continuada per la societat MARCRE, SL, en actiu actualment que utilitza la marca comercial Sahilba, però ja sense la participació dels Badiella.

RAFEL COMES